

Boekbespreking:

Atlas der Messier-Objecte

Door Kurt Christiaens, April 2007

Ronald Stoyan (met medewerking van Stefan Binneweis, Susanne Friedrich) Atlas der Messier-Objecte, Die Glanzlichter des Deep-Sky, Oculum-Verlag, 2006, ISBN 3-938469-0

Een tijdje geleden kon ik in het kader van het Deep-Sky-Treffen, de jaarlijkse bijeenkomst van de Duitse Fachgruppe Deep-Sky (Vereinigung der Sternfreunde, kortweg VdS), kennis maken met Ronald Stoyan. Ronald Stoyan is in Duitsland verre van een onbekende: Niet alleen was en is hij een uitzonderlijk visueel deepsky waarnemer maar realiseerde hij de laatste 10 jaren verschillende publicitaire ambities waaronder het tijdschrift Interstellarum en een eigen uitgeverij onder de naam Oculum-Verlag.

Tijdens ons gesprek overhandigde hij mij zijn meest recente uitgave, een boek met als titel 'Atlas der Messier-Objecte', een uitermate lijvig en luxueus uitgevoerd werk over de Messier Catalogs dat perfect als 'coffee table book' kan omschreven worden: een ruim formaat van 26cm op 31cm met grote paginavullende illustraties op 368 pagina's glanspapier. Voor de liefhebbers van een uitstekend geïllustreerd boek is deze uitgave een echt pareltje: Maar liefst 211 schitterende en recente astrofotografen van een select internationaal gezelschap van ervaren astrofotografen zoals Phillip Keller en Robert Gendler ondersteunen de begeleidende tekst. Daarnaast werden 109 tekeningen toegevoegd waarvan er een 50 tal gedurende de laatste 2 jaren tijdens verschillende astroeizen door Ronald werden gerealiseerd. Deze schetsen zijn van een uitstekende kwaliteit en zijn voor de auteur een persoonlijk eerbetoon aan de beroemde waarnemers van de 18^e en 19^e eeuw. Kortom: Alleen al de illustraties verantwoorden de aanschaf van het werk.

Het resultaat van de 5 jaren werk ter voorbereiding op de publicatie van dit werk is samen te vatten als 'diepgaand'. Ronald beschrijft in het eerste deel gedetailleerd en in een bijna documentaristische stijl het leven van Charles Messier. Op een 10tal bladzijden vernemen we de achtergrond van de jonge Charles, hoe hij assistent werd van Joseph-Nicolas Delisle en zijn astronomische carrière vorm krijgt, hoe hij uiteindelijk de grote kometenontdekker van tijd wordt en hoe zijn catalogus uiteindelijk vorm krijgt. In dit biografische stuk worden geen details gespaard en de auteur slaagt er zéér goed in om een realistisch en levendig beeld te schetsen van Messier. Ook de tijdsgenoten van Messier komen in aparte kaderstukjes uitgebreid aan bod: Nicholas-Louis de Lacaille, Johann Elert Bode en Pierre Méchain.

Als kometenwaarnemer had Charles Messier geen boodschap aan de nevelige objecten die niet aan de sterrenhemel bewogen, zij betekenden voor hem een potentiële bron van vergissingen. Het is in het 2e luik dat de auteur in een historische en chronologische context de motivatie van Messier beschrijft die aan de basis ligt van zijn uiteindelijke catalogus. Uitermate boeiend zijn de kaderstukjes die de waarnemers beschrijven die in de periode voor Messier zich toediepen op het observeren van deze 'nebulae': De catalogi van Hevelius, de Chéseaux, Lacaille en Bode zijn compleet opgenomen en worden met de nodige historische feiten aangevuld. Ook de deepsky waarnemers van de 19e eeuw komen uitgebreid aan bod, zij gebruikten immers de Messier Catalogus als basis voor hun uitgebreide visuele surveys die zij voor de opkomst van de astrofotografie uitvoerden met als uiteindelijk resultaat de publicatie van de New General Catalogue (1888).

